

'Vleermuisonderzoek Koningin Wilhelminastraat 1, Olst

Auteur: M. (Martin) Heinen
Veldonderzoek: J.G. (Janneke) Lindenholz & D. (David) Sietses
Datum: 19 september 2013
Status: concept
Projectcode: 13-236A

1) Inleiding

In opdracht van Gemeente Olst-Wijhe heeft EcoGroen Advies een onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Dit onderzoek is noodzakelijk in verband met voorgenomen renovatiewerkzaamheden en uitbreiding van een pand aan Koningin Wilhelminastraat 1 in Olst.

Uit de reeds uitgevoerde quickscan natuurtoets¹ is gebleken dat in de te renoveren en uit te breiden bebouwing potenties aanwezig zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen in hoeverre het plangebied fungeert als (mogelijke) verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze notitie betreft een verslag van de bevindingen van dit vleermuisonderzoek.

2) Situatie

Het plangebied betreft het pand aan de Koningin Wilhelminastraat 1 in de bebouwde kom van Olst. Langs de randen zijn enkele groenelementen aanwezig. Het stenen deel van de bebouwing herbergt potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen in de vorm van spouwmuur, stootvoegen en daklijsten. Aan een klein deel van het stenengebouw worden werkzaamheden uitgevoerd. Voor de ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 1.

3) Beschermingsstatus van vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Europese Habitatrichtlijn Bijlage IV en de Flora- en faunawet. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat verblijfplaatsen van vleermuizen en andere belangrijke onderdelen van het leefgebied (zoals vliegrouetes en foerageergebied) niet verstoord of vernietigd mogen worden. In de Flora- en faunawet zijn zogenaamde 'vaste verblijfplaatsen' – zoals kraamkolonies, paarverblijven en winterverblijven - het zwaarst beschermd. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn - ook als deze tijdelijk niet bewoond zijn – het gehele jaar beschermd. Vliegrouetes van vleermuizen (bijvoorbeeld een singel of een watergang) zijn beschermd als alternatieve structuren ontbreken. Foerageergebied van vleermuizen is alleen beschermd als deze onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

4) Onderzoeksmethode

Het onderzoek naar vleermuizen heeft zich met name gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Volgens het protocol voor vleermuizen (zie kader 4.1 volgende pagina) dienen bij sloop en renovatie in de regel minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om twee nachtelijke bezoeken in de periode juni tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in augustus en september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen.

¹ Lindenholz J.G. (2013). Samenvatting quickscan natuurtoets Koningin Wilhelminastraat 1, Olst. Projectnummer 13-236. EcoGroen Advies, Zwolle.

Gezien de hier beperkte verwachtingswaarde qua soorten (alleen Gewone dwergvleermuis wordt op voorhand verwacht) en verblijfplaatsen (aan een klein deel van het pand worden werkzaamheden uitgevoerd aan de buitenmuur) is in deze situatie het protocol specifiek voor deze vleermuissoort toegepast. Er is binnen het vleermuisprotocol voor Gewone dwergvleermuis in juli een korte overlap in de (uitloop)periode waarin kraamkolonies en paarverblijfplaatsen kunnen worden onderzocht. In deze situatie is juist in die overlapperiode één bezoek gebracht. De bezoeken vonden plaats in het hart van de kraamperiode op 27 juni 2013, in het hart van de paarperiode op 3 september 2013 en in de overlapperiode op 23 juli 2013.

Kader 4.1 Protocol voor Vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. De soorten zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is regelmatig complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek. Het protocol wordt ondersteund door de Dienst Landelijk Gebied (Ministerie van EZ) en de Zoogdiervereniging. Vleermuisonderzoek blijft echter maatwerk en het protocol geldt daarom als richtsnoer en niet als plicht.

De deskundigen van EcoGroen Advies baseren de te volgen inventarisatie op het protocol, maar stemmen de strategie en inzet telkens af op de omvang en complexiteit van de locatie.

5) Resultaten

Vaste verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Buiten het plangebied, in een pand aan de Prinses Beatrixstraat, is een kolonie van circa 15 Gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Tevens is een baltsend mannetje Gewone dwergvleermuis aangetroffen nabij de watertoren. Deze kolonie en baltslocatie liggen buiten het plangebied en buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden.

Vliegroutes en foerageergebied

Verspreid binnen het plangebied en in de omgeving ervan zijn tijdens alle veldbezoeken langs vliegende en foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Er is echter geen sprake van belangrijke en onmisbare vliegroutes of onmisbaar foerageergebieden. Gezien de ligging in de bebouwde kom met verspreid liggende groenelementen en bebouwing in de directe omgeving van de locatie, wordt niet verwacht dat het plangebied onmisbaar is als vliegroute of foerageergebied. In het plangebied en de omgeving blijven (ook in de toekomstige situatie) daarnaast ook voldoende alternatieve vliegroutes en foerageergebieden voorhanden.

6) Conclusies

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen aangetroffen van (strikt) beschermde vleermuizen. Het plangebied wordt door enkele Gewone dwergvleermuizen wel gebruikt als (niet onmisbaar) foerageergebied.

Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen is in deze situatie niet aan de orde.

Bijlage 1: Ligging plangebied

De gele belijning geeft de grenzen van het pand aan de Koningin Wilhelminastraat 1 weer (bron kaartondergrond: Bing Maps).

